

STÁTNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA V PRAZE	
371/97	F 19 388 i
13. 2.	
EVUT	
601-	
2	

Lektor: Ing. Vincent Csirik

© Mirko Cipra, Michal Kříž, Vladimír Kůla, 1996
ISBN 80-01-01522-X

OBSAH

Předmluva	6
1. Obecná pravidla a zásady bezpečnosti práce	7
2. Rizika a příčiny úrazů v elektrotechnice	8
2.1. Vlivy působící na bezpečnost práce a zařízení v elektrotechnice	8
2.2. Úraz elektrickým proudem	8
2.3. Požadavky na vypínací charakteristiky	14
3. Odborná způsobilost v elektrotechnice	16
3.1. Bezpečnostní předpisy pro elektrická zařízení používaná laiky	16
3.2. Bezpečnostní předpisy o zacházení s elektrickým zařízením pracovníky seznamenými	17
3.3. Odborná způsobilost osob s odborným elektrotechnickým vzděláním	17
4. Jednotná symbolika a označování v elektrotechnice	22
4.1. Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky	22
4.2. Grafické značky na elektrických předmětech	30
4.3. Značení vodičů barvami nebo číslicemi	33
4.4. Značení svorek elektrických předmětů a vybraných vodičů	35
5. Vliv technického uspořádání na bezpečnost práce	39
5.1. Elektrická zařízení	39
5.2. Jmenovitá napětí elektrických zařízení	40
5.3. Elektrické rozvodné sítě	42
5.4. Vnější vlivy, prostory a prostředí	49
5.5. Hodnoty napětí a proudu a ochrana před úrazem elektrickým proudem	51
5.6. Elektromagnetická kompatibilita	53
6. Vliv lidského faktoru na bezpečnost práce	57
6.1. Vymezení základních pojmů	57
6.2. Oprávnění pracovníků (osob) podle stupně elektrotechnické kvalifikace	58
6.3. Zakázané práce na elektrickém zařízení	60
6.4. Obsluha elektrického zařízení	60
6.5. Práce na elektrickém zařízení	60
6.6. Opatření k zajištění bezpečnosti při práci na elektrickém zařízení	62
7. Zásady bezpečné obsluhy a práce na elektrickém zařízení	67
7.1. Bezpečná obsluha a práce na elektrických strojích	67
7.2. Bezpečná obsluha a práce na elektrických přístrojích	67
7.3. Bezpečná obsluha a práce v elektrických provozovnách	68
7.4. Bezpečná obsluha a práce ve zkušebních prostorech.	69
8. Ochrana před úrazem elektrickým proudem	74
8.1. Všeobecně	74
8.2. Základní pojmy	74
8.3. Základní principy	74

8.4. Technická opatření k řešení ochrany před úrazem elektrickým proudem ...	75
8.5. Pracovní opatření k řešení ochrany před úrazem elektrickým proudem	76
8.6. Podklady pro řešení ochrany před úrazem elektrickým proudem	76
8.7. Zásady provedení ochran	76
8.8. Izolace živých částí	77
8.9. Omezení výše napětí a doby jeho trvání	78
9. Ochrana před nebezpečným dotykem živých i neživých částí	81
9.1. Všeobecně	81
9.2. Použité napětí	81
9.3. Ochrana malým napětím - obvody SELV a PELV	82
9.4. Ochrana omezením ustáleného proudu a náboje	83
10. Ochrana před nebezpečným dotykem živých částí	84
10.1. Všeobecně	84
10.2. Druhy ochran	84
10.3. Ochrana izolací	84
10.4. Ochrana kryty nebo přepážkami	84
10.5. Ochrana zábranou	85
10.6. Ochrana polohou	85
10.7. Doplnková ochrana proudovým chráničem	86
10.8. Ochrana doplňkovou izolací	87
11. Ochrana před nebezpečným dotykem neživých částí	88
11.1. Všeobecně	88
11.2. Ochrana použitím zařízení třídy ochrany II nebo s rovnocennou izolací	88
11.3. Ochrana neuzemněným místním pospojováním	89
11.4. Ochrana elektrickým oddělením	90
11.5. Ochrana nevodivým okolím	91
12. Ochrana elektrických obvodů proti zkratu a přetížení	92
12.1. Všeobecně	92
12.2. Dimenzování zařízení, ochrana před přetížením	92
12.3. Ochrana před přetížením a zkratem v elektrické instalaci	92
12.4. Pojistka	93
12.5. Jistič	94
12.6. Ochrana elektrických zařízení pomocí pojistek a jističů	95
13. Ochrany před nebezpečným dotykem neživých částí samočinným odpojením	97
13.1. Všeobecně	97
13.2. Základní podmínka samočinného odpojení	97
13.3. Uzemnění neživých částí	97
13.4. Pospojování	99
13.5. Princip samočinného odpojení	101
13.6. Samočinné odpojení v síti TN	101
13.7. Samočinné odpojení v síti TT	106

13.8.	Samočinné odpojení v síti IT	109
13.9.	Ochrana samočinným odpojením napěťovým chráničem	111
14.	Ochrana před bleskem	113
14.1.	Blesk, jeho parametry a účinky	113
14.2.	Princip ochrany před bleskem	113
14.3.	Materiál hromosvodů	114
14.4.	Ochranný prostor	114
14.5.	Svody, uzemnění, pospojování	114
15.	Revize elektrických instalací	115
15.1.	Všeobecně	115
15.2.	Zaměření revizí	115
15.3.	Postup při revizích	115
15.4.	Připojení neživých částí k ochrannému vodiči	116
16.	Bezpečnost elektrických a elektronických předmětů	117
16.1.	Stupně ochrany krytem	117
16.2.	Třídy ochrany elektrických a elektronických zařízení	124
16.3.	Předpisy pro pohyblivé přívody a pro šňůrová vedení	128
16.4.	Připojování elektrických přístrojů a spotřebičů	129
16.5.	Revize a kontroly elektrických předmětů	130
17.	První pomoc při úrazu elektrickým proudem	135
17.1.	Preventivní opatření	135
17.2.	Všeobecné zásady poskytování první pomoci	135
17.3.	Postup záchranných prací při úrazu elektrickým proudem	137
17.4.	Základní postupy při první pomoci	138
17.5.	Další úkony první pomoci	142
17.6.	Vyšetření příčin úrazu	142
17.7.	Zprovoznění elektrického zařízení	143
18.	Související obecné předpisy, normy ČSN a literatura	144
18.1.	Všeobecně	144
18.2.	Obecné předpisy	144
18.3.	Související normy ČSN	145
18.4.	Literatura	146
19.	Přehled témat k písemné zkoušce	147
20.	Vzor formuláře písemné zkoušky	149